

Jānis Roze

Ziņnesis

Jūlijs 2018

Ciemojamies
pie žurnālista
Kārļa Streipa

“Jāņa Rozes apgāds”
izdevis Elēnas Favilli
un Frančeskas Kavallo
grāmatu “Vakara
pasaciņas dumpīgām
meitenēm”

Intervija ar
armēņu rakstnieci
Narinē Abgarjanu

Īpašie piedāvājumi
Pircēja kartes
īpašniekiem

Foto: Lina Blūme

Intervija
ar rakstnieci
Andru Manfeldi

saulesbrillēm

-5%

-3%

-2%

www.pasaulesoptika.lv

māksla redzēt vairāk

Rīgā:

- Raiņa bulvāris 27
- Kr. Barona 31a
- Brīvības iela 80
- T/P "Alfa", Brīvības 372

- "Pasaules Optika Sport", T/C "Olimpia", Āzenes 5
- T/C "Galerija Centrs", Kalēju 30
- T/C "Galleria Rīga", Dzīnavu 67
- T/C "Rīga Plaza", Mūkusalas 71

- T/C "Domina Shopping", Ieriķu 3
- Valmierā:**
- T/C "Valleta", Rīgas 4
- Daugavpilī:**
- T/C "Solo", Rīgas 9

*Akcija spēkā no 11.06.2018. - 05.08.2018. Akcijas un piedāvājumi nesummējas.

Vasara lutina! Ne tikai ar karstuma viļņiem, kuros esam pārspējuši pat Spāniju, bet arī ar labām grāmatām, kas turpina iznākt arī siltajā, laiskajā šūpuļtiklu sezonā. Ir iznācis nozīmīgās sērijas "Mēs. Latvija. XX gadsimts" noslēdzošais romāns "Skolotāji", kas jau paguvis iekarot mūsu grāmatnīcas apmeklētāju sirdis un uzmanību. Tāpat dažas nedēļas visvairāk pirktu grāmatu topā bija ieraugāms spraigais tiesu romāns "Plūstošās smiltis", kuram Jāņa Rozes apgāda rindās kā jaunumi pievienojušies gan iedvesmas stāstu krājums par izcilām sievietēm ar nosaukumu "Vakara pasaciņas dumpīgām meitenēm", gan izdevums "Kā aplūkot mākslas darbus", kas lieti noderēs zinātkāriem mākslas mīļotājiem. Dziesmu un deju svētku noskaņās iederēsies grāmata "Saule.

Mārtiņš. Daugava", ko par savu dzīvi un mūziku sarakstījis komponists Mārtiņš Brauns. Protams, tie ir tikai daži no jaunumiem. Vēlējos vien uzsvērt, ka ne visa kultūras dzīve vasarā iet atvaļinājumā. Ir ļoti daudz vērtīga, vien jāpaskatās apkārt un jāiedziļinās. Notikumos, interesēs, tēmās.

Protams, paralēli kultūras baudīšanai vasarā jāatļauj sev arī mazliet vairāk miera un nesteidzīguma, smeloties un baudot vasaras pilnbrieda enerģiju, dabu — pļavas, mežus, jūru, gaišos rītus, zilās debesis, basās kājas, randiņus ar sauli un ceļu. Jā, ir noteikti jādodas ceļā — tuvā vai tālā. Pastaigā vai izbraucienā. Jo ceļš, tāpat kā grāmata, mums ļoti daudz iemāca par sevi. Un, zinot, apzinoties, pieņemot sevi, dzīvi ir tvert daudz vieglāk. Ar visiem nobrazumiem, smaidiem un negaidītiem pagriezieniem, ieliekot grāmatzīmi vietās, kur gribas uzkavēties ilgāk.

Siltu, priecīgu un baudāmas lasāmvielas bagātu jūliju vēlot,

Inga Pizāne, dzejniece un "Jānis Roze" mājaslapas un sociālo tīklu satura veidotāja

NEDĒĻAS PIEDĀVĀJUMS

2. — 8. jūlijs
€ 14,50

€ 6,50

9. — 15. jūlijs
€ 7,00

€ 3,00

16. — 22. jūlijs
€ 18,45

€ 6,00

23. — 29. jūlijs
€ 14,95

€ 6,50

JĀNA ROZES APĢĀDS

Elēna Favilli, Frančeska Kavallo
VAKARA PASACIŅAS DUMPĪGĀM MEITENĒM
 No angļu valodas tulkojusi Renāte Punka

Ari latviešu lasītājiem nu pieejama grāmata, kas kļuvusi par vienu no pēdējo gadu pārsteidzošākajiem un pamanāmākajiem veiksmes stāstiem. “Vakara pasaciņas dumpīgām meitenēm” ir divu itāļu izcelsmes ņujorkiešu — Elēnas Favilli un Frančeskas Kavallo — izlolots projekts, kas gados un/vai garā jaunus lasītājus iepazīstina ar 100 ievērojamām sievietēm, kuru vārdi ierakstīti civilizācijas vēsturē. Kā jau liecina nosaukums, šie stāsti veidoti pasakas formā, sniedzot īsu ieskatu katras personības biogrāfijā un raksturojot viņas mērķus, sapņus, sasniegumus. Katru vakara pasaciņu papildina spilgts, izteismīgs aprakstītās

personības portrets. Grāmatas varones ir ārkārtīgi dažādas un darbojušās ļoti atšķirīgās jomās, daudzās pasaules malās un arī dažādos vēstures posmos, tāpēc to portretus radījušas sešdesmit talantīgas mākslinieces no dažādām valstīm — Itālijas, Portugāles, Vācijas, Dienvidāfrikas, Izraēlas un Indonēzijas.

Grāmatā aprakstītās personības savu vārdu vēsturē ierakstījušas visdažādākajos veidos — kā diēnas valdnieces, talantīgas zinātnieces, dažādu mākslas jomu pārstāves, aktīvas cīnītājas gan par cilvēktiesībām kopumā, gan par sieviešu tiesībām. Taču viņas visas ir bijušas cieši pārliecinātas par savu lietu un virzījušās uz mērķi par spīti jebkādiem šķēršļiem.

Grāmatas ideja un tās krāšņais veidols iepriecējis un aizrāvis jau neskaitāmus cilvēkus visā pasaulē. “Vakara pasaciņas dumpīgām meitenēm” ir līdz šim jaudīgākais puļfinansēšanas projekts grāmatniecības vēsturē — lai 2016. gada nogalē grāmatas angļu izdevums varētu nākt pasaulē, savu artavu vietnē *Kickstarter* ziedoja daudzi atbalstītāji, kopā savācot šim projektam ap pusmiljonu dolāru. Patecībā par šo uzticēšanos pirmo atbalstītāju vārdi tiek publicēti visos grāmatas izdevumos dažādās valodās.

“Katrs no simts šīs grāmatas stāstiem apstiprina, ka ar pārliecību sirdī mēs varam mainīt pasauli. Lai šis drosmīgās pirmatklājējas jūs iedvesmo. Lai viņu portreti dod stingru ticību, ka skaistums spēj izpausties visās formās un krāsās un visos vecumos. Lai katrs, kurš lasa šo grāmatu, zina, ka vislielākais panākums ir dzīvot ar degsmi, zinātkāri un dāsnumu. Lai mēs ik dienu atceramies, ka mums ir tiesības būt laimīgām un bez ierobežojumiem izpētīt pasauli,” grāmatas priekšvārdā saka autore.

Elēna Favilli ir mediju producente un žurnāliste. Strādājusi gan drukātajos izdevumos, gan digitālajās ziņu vietnēs abpus Atlantijas okeānam. Favilli ieguvusi maģistra grādu semiotikā Boloņas Universitātē un studējusi digitālo žurnālistiku. **Frančeska Kavallo** ir rakstniece un teātra režisore. Viņas lugas iestudētas un saņēmušas dažādas godalgas visā Eiropā. Kavallo izveidojusi arī starptautisko ilgtspējīgas iztēles festivālu *Sferacavalli* Dienviditālijā. 2011. gadā abas “dumpīgās meitenes” izveidoja *Timbuktu Labs* — uzņēmumu, kas veido mobilās aplikācijas un grāmatas. Tās saņēmušas starptautiskas balvas par izcilu un novatorisku dizainu. *Timbuktu Labs* radītos produktus lieto jau vairāk nekā 2 miljoni vecāku visā pasaulē. 2013. gadā viņas ierindotas Itālijas radošāko uzņēmēju desmitniekā.

Ceram, ka “Vakara pasaciņas dumpīgām meitenēm” iedvesmos arī lasītājus Latvijā.

Nora Ikstena
SOVIET MILK

This novel considers the effects of Soviet rule on a single individual. The central character in the story tries to follow her calling as a doctor. But then the state steps in. She is deprived first of her professional future, then of her identity and finally of her relationship with her daughter. Banished to a village in the Latvian countryside, her sense of isolation increases. Will she and her daughter be able to return to Riga when political change begins to stir?

At first glance this novel depicts a troubled mother-daughter relationship set in the the Soviet-ruled Baltics between 1969 and 1989. Yet just beneath the surface lies something far more positive: the story of three generations of women, and the importance of a grandmother giving her granddaughter what her daughter is unable to provide — love, and the desire for life.

Peirene Press Ltd.

Dace Rukšāne, Kristīne Želve, Pauls Bankovskis,
 Svens Kuzmins, Ilze Jansone, Gundega Repše,
 Andra Neiburga, Juris Zvirgzdiņš, Arno Jundze, Vilis Lācītis
THE BOOK OF RIGA

Riga may be over 800 years old as a city, but its status as capital of an independent Latvia is only a century old, with half of that time spent under Soviet rule. Despite this, it has established itself as a vibrant, creative hub, attracting artists, performers, and writers from across the Baltic region. The stories gathered here chronicle this growth and ongoing transformation, and offer glimpses into the dark humor, rich history, contrasting perspectives, and love of the mythic, that sets the city's artistic community apart. As

its history might suggest, Riga is a work in progress; and for many of the characters in these stories, it is the possibilities of what the city might become, more than merely what it is now, that drives the imagination of its people.

Comma Press

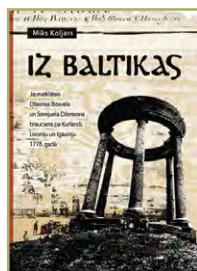
Kristīne Ulberga
THE GREEN CROW

Institutionalized in an asylum, a woman with a record of hallucinations commits her life story to paper. She records, from the age of six, her earliest memories of a drunken and abusive father, the strange men her mother introduced to repair the family, the imaginary forest where she would run for safety and, of course, the giant talking green crow who appeared when she most needed him. The green crow is a conceited, boisterous creature who follows the novel's nameless protagonist throughout her life, until the day that its presence begins to embarrass her. Confined to a tedious domestic life, she is desperate to hide the crow's existence. Failing to do so, she winds up in a psychiatric hospital. Can she

repress and renounce her acerbic, sharp-beaked daemon — or learn to love herself, bird and all?

Peter Owen Publishers

DRĪZUMĀ Miks Koljers IZ BALTIKAS

No angļu valodas tulkojusi Aija Uzulēna

1773. gadā divi spoži sava laika britu literāti un tuvi draugi, Džeimss Bosvels un doktors Semjuels Džonsons apceļoja Skotiju, un 1775. gadā tapa izcilais, jau par žanra klasiku kļuvušais Džonsona apraksts “Ceļojums uz Skotijas rietumu salām”.

Šis darbs uzreiz guva sensacionālus panākumus, un abi rakstnieki sāka apcerēt, kāds būtu to nākamais ceļamērķis, visbeidzot vienodamies par nodomu doties turē pāri Baltikai, kā tolaik to dēvē, — tāpat 1778. gads, Baltikas jūra, Libava, Mītava, Rīga, Vendene, Marienburga, Tērbata un arvien tālāk, līdz galamērķi — Pēterpils. Taču ziemeļu ceļojums nenotika... vai vismaz tā līdz šim ticis uzskatīts. Pēc vairāk nekā diviem gadu simtiem, pateicoties Maikla (jeb Mīka) Koljera erudīcijai, talantam un milestībai kā uz literatūru, tā uz Baltiku un jo īpaši letiem, Bosvela un Džonsona brauciens beidzot tomēr var notikt, savuties lasītāja priekšā intelektuālai un ne mazums azartiskai izklaidei — itin iedvesmojošs un, kas zina, pilnībā patiesīgs divu 18. gadsimta britu džentlmeņu vēstījums “Iz Baltikas”!

Dienas Grāmata

Ieva Auziņa Szentivanyi DAINAS

Wit and Wisdom of Ancient Latvian Poetry

Plaši izplatīts uzskats, ka latviešu dainas nav iespējams atdzejojot citās valodās, jo īpaši angļiski, taču ik gadsimta ceturksni kāds tulkotājs mēģina pierādīt pretējo, lai vismaz daļēji iepazīstinātu latviski nelasošos ar latviešu folkloras maģisko spēku, poētiku un latvieša unikālo dvēseli. “Dainu” izlase Ievas Auziņas Szentivanyi sakārtotumā un interpretācijā (viņa arī komentāru autore) pirmo reizi tik plašā apjomā piedāvā ieskatu latviešu tautas vērtību sistēmā.

Dainas apkopotas 12 nodaļās un raksturo senā latvieša dzīves ritumu, nozīmīgākos notikumus, arī asprātību un humoru. Dainas grāmatā publicētas paralēli latviešu un angļu valodā ar plašiem komentāriem angļu valodā, skaidrojot dainās minētās reālijas un paradumus.

Mansards

Guntis Šmidchens DZIESMU VARA. Nevardarbīga nacionālā kultūra Baltijas dziesmotajā revolūcijā

No angļu valodas tulkojusi Ingūna Beķere, vācu, lietuviešu un igauņu dziesmas tulkojuši Ingmārs Biseniņš, Jānis Elsbergs un Guntars Godiņš

“Balsis sakļaujas un rezonē, raidot katram klātesošam šermuļus pa muguru. Šī dziedāšana aizkustina un pārvērš ļaudis racionāli un emocionāli, intelektuāli un fiziski. Un kad cilvēki ir šā iekustināti, vēstures virziens var mainīties,” raksta Guntis Šmidchens.

Gunta Šmidchena plašās zināšanas, empātija un stāstnieka talants ļauj rekonstruēt vienu no nozīmīgākajām nevardarbīgās pretošanās epizodēm 20. gadsimta pasaules un Latvijas vēsturē. 110 kora, roka un tautasdziesmas caurvij autora sarakstīto cilvēcīgo un emocionālo Baltijas dziesmotās revolūcijas notikumu vēsturi. Pētījums par, iespējams, lielāko, nozīmīgāko mūsu demokrātiskās sabiedrības spēku — spēju panākt pārmaiņas ar savu neatlaidību, atklāti un bez vardarbības.

Grāmata tapusi ar Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu.

Mansards

JĀNA ROZES APGĀDS

Sūzena Vudforda KĀ APLŪKOT MĀKSLAS DARBUS

No angļu valodas tulkojusi Renāte Punka

Jāņa Rozes apgāds turpina iepazīstināt ar vērtīgiem kultūrvēsturiskiem izdevumiem, kas tapuši slavenās mākslas izdevniecībās. Šoreiz latviešu lasītājiem piedāvājam mākslas vēsturnieces, Britu muzeja lektores Sūzenas Vudfordas rokasgrāmatu “Kā aplūkot mākslas darbus”. Pētot un raksturojot dažādos laikmetos tapušu mākslas darbu izcelsmi, kompozīciju un sižetu, autore meistarīgi paplašina lasītāju izpratni par mākslu, pilnveido mūsu redzējumu un spēju vērtēt gleznas. Īsi, kodolīgi, taču precīzi un aizraujoši aprakstīti attēlu apskates paņēmieni, mākslas darbu dalījums pēc tematikas, stila un formas, bagātīgi ilustrēto tekstu

papildina arī tehnisko terminu, mitoloģijas un vēstures jēdzienu skaidrojumi.

Kontinents

Rona Holsela GREIZO SPOGUĻU SPĒLES

No angļu valodas tulkojusi Sandra Rutmane

Natālijas Vilsones dzīve sabrūk vienā vakarā: viņa tiek apcietināta par vērienīgām finanšu mahinācijām savā un vīra uzņēmumā. Pēdējais, ko sieviete redz, izejot no mājas saslēgta rokudzelžos, ir dēla asaras un vīra saniknotais skatiens. Viņa ir pievīlusi savu ģimeni, zaudējusi savu reputāciju un biznesu.

Tomēr visbiedējošākā ir apziņa, ka sieviete neatceras savu noziegumu, bet pierādījumi ir neapstrīdami. Ja to neizdarīja viņa, kurš tad?

Cietumā viņai palīdz izdzīvot tikai domas par dēlu un vēlme uzzināt, kas patiesībā notika. Vai pašas prāts ieslodzījis viņu maldīgu atmiņu labirintā? Vai arī visi pārējie izliekas par to, kas nav?

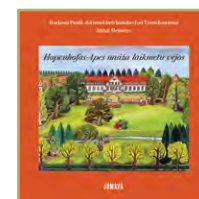
Jumava

Lolita Neimane LOLITAS LABĀKĀS RECEPTES

Grāmatas autore Lolita Neimane atskatās uz to, kā mainījušies mūsu priekšstati par veselīgu uzturu un kas pēdējās desmitgadēs mainījis uzturzinātnē kopumā. Tajā koncentrētas arī galvenās atziņas un svarīgākie pieturpunkti par to, kā orientēties dažādajos pareiza uztura konceptos un atrast savu ceļu uz veselīgu uzturu, kas ne vien sniedz visu organismam nepieciešamo, bet arī palīdz saglabāt optimālas ķermeņa formas.

Jumava

Barbara Pauli (dzimusi brīvkundze fon Tīzenhauzena), Irēna Meistere HOPENHOFAS-APES MUIŽA LAIKMETU VĒJOS

“Sagaidot Apes pilsētas 90. gadadienu un Latvijas valsts 100. gadadienu, vēlamies akcentēt vēsturiskā mantojuma izzināšanu, vienlaikus veicinot iedzīvotāju interesi par Apes vēsturi un vēlmi iesaistīties tās izpētē un kultūrvēsturiskās vides sakārtošanā. Šī grāmata ir unikāls,

nozīmīgs un bagātīgs izzināšanas materiāls gan vietējiem iedzīvotājiem, gan citiem interesentiem — novadpētniekiem, vēsturniekiem un tūristiem,” saka Apes novada domes priekšsēdētājs Jānis Liberts.

GRĀMATAS IR TEPAT LĪDZĀS

Jūnijā izdevniecībā “Latvijas Mediji” iznāca Andras Manfeldes stāstu krājums “Mājās pārnāca basa...” To iedvesmojuši izsūtīto stāsti, ar kuriem rakstniece sastapās, rakstot savas dzimtas vēsturi darbā “Zemniecas bērni”. Skarba pieredze, kuru tomēr caurvij neizskaidrojams gaišums — tāds ir jaunais krājums. Ar Andru Manfeldi sarunājās “Latvijas Avīzes” kultūras žurnāliste Linda Kusiņa-Šulce.

Par “Mājās pārnāca basa” esi agrāk teikusi, ka esi stāstu līdzautore, autori ir tie, kuri paši šos notikumus piedzīvojuši.

Drīzāk varbūt otrādi. Līdzautori ir stāstnieki. Atbildēšu ar piemēru. Man ir sajūta, itin kā šie cilvēki būtu man uzticējuši savas ģimenes foto. Reizēm skaidrāku, reizēm tikai fragmentu, vairāk vai mazāk izbalējušu vai satumsušu. Un es šos foto esmu pārgleznojusi. Izceļot, manuprāt, būtiskāko. Man bija svarīgi, gluži kā kino, parādīt tuvplānu, šeit un tagad. Runāt caur “es” pozīcijām. Protams, es nezinu, vai Marija braucot pār Urāliem palaiž vējā puķīti, tā sveicinot savu vīru, kuru viņa pēc 1941. gada

14. jūnija tā arī vairs nav satikusi. Tā ir savā ziņā “patvaļa”, varbūt — uzdriktēšanās. Iespējams, jauns veids, kā tiek stāstīts. Ne velti pēdējā laikā aizvien biežāk dokumentālais kino top savijumā ar mākslas filmu elementiem.

Kas ir nosacīti vieglāk: rakstīt biogrāfisku/ autobiogrāfisku prozu vai tomēr prozu ar iedomātiem tēliem?

Uzrakstot vēsturisko romānu un arī šo stāstu krājumu, secinu, ka tomēr vieglāk man ir smelt tikai no saviem apziņas apcirņiem. Pirms septiņiem gadiem, kad iesāku stāstus rakstīt, es nenojautu, ka ies tik ilgi. Jo man, kā jau intravertajam rakstniekam, ir jāpieliek pūles, lai piezvanītu un uzrunātu, satiktos, tad jāuzklausu, turklāt maksimāli vaļā ausīm, vaļā sirdi, izlaižot vēstījumu caur sevi un paturot prātā faktus, faktiski līdzdzīvoju katram vārdam, nevis tikai klausos, un visbeidzot vēl maksimāli ātri jāķeras pie rakstīšanas, bet noorganizēt pilnīgu brīvu dienu ar maziem bērniem nemaz nav tik viegli. Un vēl bija jāpacenšas neiegāzt sēriju “Mēs. Latvija XX. Gadsimts” un laikā uzrakstīt “Virsnieku sievas”.

Pēdējā laikā esam piedzīvojuši represēto stāstu renesansi, tai pievērsušies gan rakstnieki, gan kino ļaudis.

Vienu brīdi, kad nāca klajā Māras Zālītes “Pieci pirksti” un Kairiša “Melānijas hronika”, man likās — viss, tēma izsmelta, ko es atkārtosos. Bet man uzticētie stāsti ir unikāli! Tie ir tik skaisti, sāpīgi un monumentāli reizē, es nevarēju tā vienkārši apstāties un samiernieciski noklust. Mans pienākums un reizē aicinājums bija stāstīt caur grāmatas formātu tālāk. Es arī nemēdzu iesākt nepabeigt. To man lietišķie iemācīja. Ja esi iesācis — pabeidz. Izdari visu, tikai paturi prātā, ka rezultāts nav no tevis atkarīgs.

Varbūt tā ir arī “zemnieku mācēšana”, kā man vienā stāstā rakstīts. Darīt visu, lai zeme būtu auglīga, bet zināt, ka rezultāts līdz galam no tevis nav atkarīgs. Jo mēs jau salnas, lietavas un sausumu neietekmējam. Starp citu, tieši arī valodas dēļ, man gribējās grāmatu nodot lasītājiem tālāk. Jo es tiešām mīlu “veclaužu” valodu ar apvidvārdiem un manā dzimtajā Kurzemes pusē norautajām galotnēm. Varbūt līdz galam neesmu konsekventa, tomēr dzirdot kā Rūdolfs no Kazdangas puses, kur bija arī mana vectēva dzimtas mājas, saka “ziergs”, “gotens”, “spanss”, “motociklets”, man kļūst ļoti silti. Un šo siltumu gribas dot tālāk. Lai lasītājam silti, lai list asaras, lai pēc grāmatas izlasīšanas kādu mirkli vairs negribas pazaudēties lielveikalā. Lai grāmata ir kā balta lapa, kuru sev tuvumā mēdz turēt mākslinieks vai fotogrāfs, tā caur koši balto kontrolējot tumsas blīvumu savā darbā.

Kā pati uzzināji par to, ka tuvinieki tika izsūtīti? Daudzi no tiem, kuri atgriezās, nevēlējās par izsūtījumu runāt, arī un it īpaši ar bērniem un mazbērniem, kuri paši nebija izsūtījumu pieredzējuši.

Kad man jau bija pāri 30, es ģimenes foto albumā atradu fotogrāfiju, kurā redzama mamma nošļukušās pieaugušo apakšbikses, viņas māsas un vecāki, fonā — būda ar velēnu jumtu un uz striķa maisauduma skrandas. Šī fotogrāfija mani satrieca. Tikai tad es uzzināju par izsūtījumu, līdz tam “Sibīrija” man bija tukša skaņa. Šī fotogrāfija arī ir grāmatas “Zemniecas bērni” fundamenta, kas, savukārt, kalpoja par impulsu, lai rakstītu izsūtīto stāstu krājumu.

Vai pati tagad par šīm vēstures un savas dzimtas lappusēm runā ar savām meitām?

“Zemniecas bērni” oriģinālbildi esmu glauni ierāmējusi, šad tad meitām pieminu — “re, kā omai gājis”. Godīgi sakot, ja bērni nērgājās ar ēdienu, mēdzu sadusmoties un piesolīt rupjmaizes diētu, jo “Sibīrijā ēda nezaļu zupu.” Nezinu, vai no šādiem draudiem jēga, ka neiznāk pretējs efekts, bet dzirdējušas vārdu “Sibīrija” viņas ir. Un arī to, ka baznīcām norāva krustus, cilvēkus nošāva, aizveda, izšķīra no ģimenēm. Uzskatu, ka bērni nav jāaudzina siltumnīcā, jo tā kā ir tagad — “leiputrijas dzīve”, vienmēr var arī neturpināties. Informēts ir apbruņots. Nekādu rituālu gan mums nav, sadzīvē esmu diezgan haotiska.

Vai visi autori piedzīvos arī grāmatas iznākšanu, vai viņi zina, ka šāda grāmata top un ko par to teikuši?

Rūdolfs Rudzuroga jau aizsaulē, kamēr grāmata tapa. Vienu stāstu rakstīju no Pauļa Selgas atmiņu pierakstiem. Starp citu, man nav izdevies atrast Pauļa Selgas radnieciskus un lūgums, ja kāds atpazīst savu tuvinieku, sazināties ar izdevniecību. Gandrīz visiem esmu stāstus devusi lasīt, lai nav pārmetumu un pārpratumu. Jo esmu čakla uz izdomājumiem, bet ne precīziem faktiem. Lielākai daļai iebildumu nav bijis. Bija arī klaji pārpratumi, es ļoti ceru, ka visi būs noķerti un salaboti.

Iespējams, ka šis dižklūmes notika tāpēc, ka darīju vairākus darbus reizē. Jau vairākus gadus bija iecere cerīņu un kastaņu ziedēšanas laikā doties gājienā pa Karostu ar dzejniekiem, līdzīgi kā tas nu jau otro gadu desmitu notiek Rīgā, Ērikas Bērziņas rīkotajā Dzejas dienu pasākumā “Ceļojums ar dzejniekiem”, bet gadu gaitā nodoms izplēnēja. Tomēr šajā ziemā, kurinot krāsnis, lai arī negribot, tomēr ķeros pie projektu rakstīšanas, jo zināju — Karostas gājienam pa grāmatas “Kurš no mums lidos?” iedvesmas objektiem jābūt! Jo tepat blakus Katedrāle, Skumju Būda, Tilts, kurš grāmatā lido, bet dzīvē atveras ostā braucošiem kuģiem.

Lai arī viss neizdevās kā cerēts, bet kaut kas tieši otrādi — vēl labāks, es redzot gājiena dalībnieku priecīgās sejas, jutos laimīga un lepna. Man tas bija ļoti svarīgi — parādīt, ka grāmata nav plikas fantāzijas auglis. Ka grāmatas, gluži kā Buratīno pavarda uzzīmētās durvis, ir tepat līdzās. Aprakstīt brīnumus, kuriem saknes ir realitātē, man iepatīcies, gluži tāpat kā ilustrēt uz planšetes ar elektronisko zīmuli. Top nākamie stāsti bērniem un vecākiem — “Vēja Vīrs un mēs.” Šogad agrā pavasarī iesāku rakstīt romānu jauniem cilvēkiem “Vilcēni”, par pirmo mīlestību un zaudējumiem. Uzrakstīju, ka pusaudžu rokas ir kā pārāk straujš pavasaris un... Pavasaris bija tikai nedēļu. Cerīņi izbaloja, kastaņas nobira īsi pirms izsapņotā Karostas gājiena. Bet var jau būt, ka Tukšrosības Kundzīte nokritušos ziedus netamborē nemaz tik veltīgi...

Grāmata izdota, pateicoties Valsts kultūrkapitāla fondam un Liepājas pilsētas pašvaldībai.

Jūnija vidū Ilzes Paegles-Mkrtčjanas latviešu tulkojumā iznācis viens no pēdējo gadu vispopulārākajiem krievu valodā sarakstītajiem romāniem — armēņu rakstnieces Narinē Abgarjanas “No debesīm nokrita trīs āboli” — maģiskā reālisma manierē sarakstīta mūsdienu pasaka par kāda nomaļa augstkalnu ciemata iedzīvotāju gaitām un kaislībām.

Narinē Abgarjana (1971) dzimusi Berdā, Armēnijā, ārsta un skolotājas ģimenē, studējusi valodas un literatūru Erevānas V. Brjusova Moderno valodu un sociālo zinātņu universitātē. Divdesmit divu gadu vecumā pārcēlusies uz Maskavu, kur šobrīd dzīvo kopā ar vīru un dēlu. Literāro karjeru sākusi pirms apmēram desmit gadiem, sarakstījusi vairākas bērnu grāmatas. Populārākā no tām ir autobiogrāfiskā trilogija par meitenīti Maņūnu, kuras pirmā daļa tulkota arī latviešu valodā. Romāns “No debesīm nokrita trīs āboli” izpelnījies milzīgu lasītāju mīlestību Krievijā, Armēnijā, Francijā un daudzās citās valstīs.

Narinē Abgarjanu iztaujājusi žurnāliste Jevgeņija Šafraneka (Brunch.lv, Mixnews.lv)

Jūs protat rakstīt gan par skumjo, gan smieklīgo. Par ko ir vieglāk rakstīt?

Tas atkarīgs no tā brīža noskaņojuma un no mūzikas, ko klausies. Es vienmēr rakstu, skatot mūzikai. Tā nu tas ir — bez mūzikas vārdi nenāk. Ja melodija romantiska — teksts ir mazliet skumjš. Ja uzmundrinoša — uz papīra paši savā nodabā parādās smieklīgi vārdi un notikumi. Turklāt dziesmu izvēle nav manā ziņā! Bet rakstīt jebkurā gadījumā ir sarežģīti, tāpēc rakstu ilgi.

Daudz rakstāt, labojat?

Jā, ļoti daudz. Esmu cilvēks, kas jau no bērnības runājis divās valodās — armēņu un krievu, un nevienu no valodām nelietoju ideāli pareizi. Mēdz būt, ka izgvelžu kaut ko un pēc tam saprotu, ka tas ir parindenis. Gadās, ierakstu kaut ko sociālajos tīklos, bet nākamajā dienā ar šausmām pārlasu, sāku steigšus labot un koriģēt. Taču, kā saka mans vīrs: “Tai brīdī, kad tev sāks patīkt tas, ko esi uzrakstījusi — ar steigu ej prom no literatūras. Tu esi pārvērtusies par grafomānu.”

Pēc profesijas esat krievu valodas un literatūras skolotāja. Kāpēc piepēši rakstniece? Slepens sapnis?

Tā bija bēgšana no darbošanās ar grāmatvedību. Es apguvu arī šo arodu un kļuvi par pašu nejdzīgāko grāmatvedi Maskavā. Man nekad nesakrita norēķini. No nodokļiem un pensiju fondiem baidos kā no uguns. Un gada pārskatu uztvēru kā debesu sodu. Tādā garā nostrādāju piecus gadus. Taču radošs cilvēks, ja nespēj realizēties profesionāli, panīkst. Tāpēc atvēru blogu Dzīvajā žurnālā un sāku rakstīt īsus stāstiņus no savas bērnības. Mani pamanīja izdevniecība, un tā klajā nāca “Maņūna”. Negribētu apgalvot, ka biju plānojusi kļūt par rakstnieci. Gluži otrādi — ja izdevniecība nebūtu mani uzrunājusi, grāmatiņas nebūtu. Es pati ar “Maņūnu” nekur nebūtu gājusi.

Vai bija grūti, kad piepēši viss mainījās?

Nebūt ne! Iznāca pirmā grāmata — un es vairs neatgriezos pie grāmatvedības. LIELS PALDIES DIEVAM! Ja drīkst, es turpināšu rakstīt grāmatiņas, jo darbu ar cipariem es vairs neizturēšu!

Jūs esat atradusi savu dzīves aicinājumu. Vai tas mainīja jūsu pasaules uztveri?

Sajutos kā sevi apliecinājis cilvēks. Strādāt nekādā ziņā nav vieglāk — teksts ir tāda lieta, kas izsūc no tevis visu spēku. Ne velti saka, ka rakstnieka pēcpuse esot no čuguna. Varu nosēdēt sešas stundas, uzrakstīt divas lappuses un nākamajā dienā visu izbrāķēt. Taču šis darbs mani emocionāli apmierina.

Kāds ir jūsu lasītājs? Vai jūs viņu kaut kā iztēlojaties?

Man ir satriecošs lasītājs: labsirdīgs, atsaucīgs, ar lielisku humora izjūti. Nesen biju Parīzes grāmatu gadatirgū,

un tie, kam bija izdevība pavērot šo tikšanos, pēc tam teica, ka mani lasītāji esot īpaši — ļoti atvērti un starojoši. Autoram tas ir liels kompliments.

Jūsu grāmata “No debesīm nokrita trīs āboli” stāsta par Maranas ciemata dzīvi...

Es ļoti milu Gabriela Garsijas Markesa “Simt vientulības gadus”. Kad rakstnieks nomira, nolēmu vēltīt šo grāmatu viņam. Protams, tas nekur nav rakstīts. Kas es tāda, lai rakstītu vēltījumu Markesam? Taču tā ir milzīga pateicība autoram, kurš man dāvājis tik daudz stundu satriecošas lasāmvielas.

Nenoliedzami, romānā ir iešifrēti kaut kādi notikumi, taču tas nav dokumentāls vēstījums, bet gan mēģinājums maģiskā reālisma garā izstāstīt viena jauniešu pamesta ciemata vēsturi. Šī problēma taču ir daudzās valstīs.

Jums ir unikāla iespēja — savās grāmatās jūs varat mainīt pagātņi! Pieklusināt sāpes, paspilgtināt priekus. Vai nav tāda vilinājuma?

Protams! Ir lietas, ko pat nemēģini atcerēties, jo sāp vēl šobaltdien. Bija zemeštrīce, bija karš. Tas atstāj nospiedumus uz visu atlikušo dzīvi. Tāpēc ir periodi, par kuriem es nerakstīšu, pirmām kārtām saudzējot pati sevi.

Vai viegli savu sacerējumu laist tautās un vērot no malas, kā tas dzīvo savu dzīvi?

Tas nepavisam nav grūti. Vienīgais, kas man nedod mieru, ir šaubas: vai esmu godam tikusi galā, vai esmu uzrakstījusi labi.

Kā jūs raksturotu mūsdienu krievu literatūru?

Tā ir dažāda, bet citādi arī nemēdz būt. Ir spēcīgi rakstnieki, ir tādi, kuriem talanta mazāk. Tas nav nekas briesmīgs, katram ir sava niša, katram — savs lasītājs.

Ļoti milu Jevgeņiju Vodolazkinu, Alekseju Ivanovu, Guzelu Jahinu, Marinu Stepnovu, Janu Vāgneri. Tagad, piemēram, ar milzīgu baudu lasu Petra Aļeškova grāmatu “Zivs un citi ļaudis”. Labas literatūras ir daudz, tomēr no lasītāja egoisma viedokļa gribētos, lai tās būtu vēl vairāk.

Vai jums ir recepte vienkāršai cilvēcisķai laimei?

Protams, ir. Tuvinieku veselība, mierīgas debesis virs galvas. Īstenībā cilvēkam laimei nevajag daudz. Miers un brīvība — tā arī ir laime, citādi manā ieskatā nemaz nevar būt.

Kas jums ir mīlestība?

Uzticība un piedošana.

Kā jums lielpilsētā visvairāk pietrūkst?

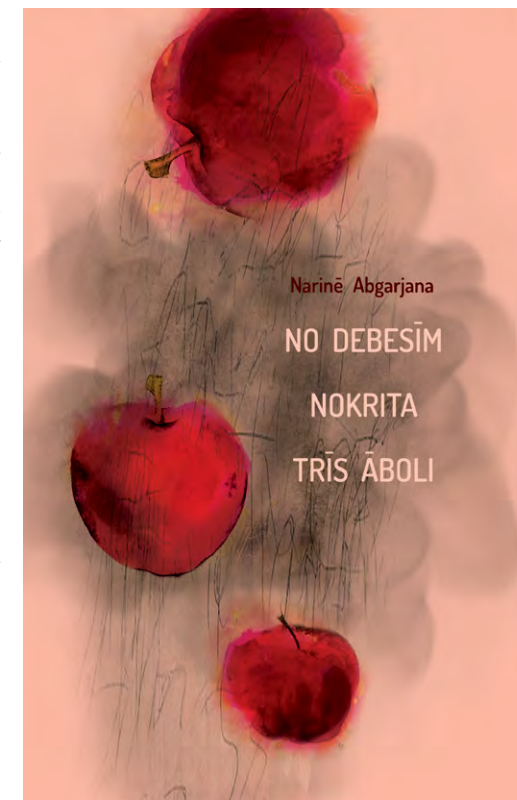
Kalnu. Nekad un nekur citur nevar tik labi sajust savu bezgalību un reizē niecīgumu, kā tur, pašā virsotnē. Kalnos var sadzirdēt debess balsi.

Jūsu karstākā vēlēšanās?

Uzrakstīt romānu, pret kuru man nebūs pretenziju. Baidos, ka tas ir neīstenojams sapnis. Esmu šausmīgi paškritiska.

Ko jūs gribētu apgūt, ja būtu vairāk laika?

Viedumu un pacietību.

“Jāņa Rozes apgāds” pateicas par atbalstu grāmatas izdošanā Armēnijas Kultūras ministrijas Armēņu literatūras tulkojumu programmai un Krievu Literāro tulkojumu institūtam.

Materiāla sagatavošanā izmantoti fragmenti no intervijām, kas publicētas vietnē Brunch.lv 2015. gada 27. maijā un portālā Mixnews.lv 2018. gada 21. martā. Paldies Jevgeņijai Šafranekai par atsaucību!

CIEMOS PIE KĀRĻA STREIPA

“Es esmu ļoti, ļoti intensīvs lasītājs”, teic žurnālists, tulkotājs un pasniedzējs Kārlis Streips, piebilstot, ka grāmata viņam vienmēr ir līdzī un visbiežāk tā tiek lasīta maltīšu laikā. “Ko gan citu es tajā laikā varētu darīt? Sienā blenzt?” viņš iesmejas. Mēs arī. Tad apspriežam dažas mārticības un dodamies ceļojumā uz viņa bērnību.

Kārlis Streips piedzima un uzauga Amerikā un par saviem lasīšanas pirmsākumiem saka tā: “Lasīt sāku, kad man bija trīs gadi, taču, kad nonācu bērnudārzā, nezināju nevienu vārdu angļu valodā, jo mamma ar mani runāja un mani skoloja latviski, mācot burtus, ciparus, ģeogrāfiju, vēsturi. Bērnudārza audzinātāja mamma nostrōstēja, sakot, ka ar bērns ir amerikānis un ar viņu ir jārunā angļiski. Mana mamma piekritoši māja ar galvu, bet mājās mēs turpinājām iesākt, tas ir, runāt un lasīt latviešu valodā.”

“Es lasīju Brigaderi, Jaunsudrabiņu,” viņš turpina. “Kad man bija 11-12 gadu, izlasīju Grīna triloģiju “Saderinātie” — par

jātniekiem un “Nameja gredzenu”. Bija tāds trimdas autors Jānis Širmanis, kurš rakstīja grāmatas par suni vārdā “Kriksis”. Vēl ļoti īpašas man bija Anšlava Eglīša grāmatas “Homo Novus” un “Līgavu mednieki” — divi šedevri, ko autors sarakstīja, vēl būdamas Latvijā. Trimdā viņš uzrakstīja arī “Pansiju pili” un “Bezkaunīgos večus”. Ar Eglīša daiļradi Kārlim Streipam saistās arī vidusskolas eksāmens, kurā viņam bija palaimējies izvilkt tieši šādu literatūras jautājumu. Viņš zināja par Eglīša tēmu tik daudz, ka vienā brīdī skolotāji Kārlis bija jāapstādina, sakot: “Pietiek, pietiek!”

Ja pietiek, tad pietiek. Arī mēs sarunā ceļojam atpakaļ uz šodienu. Jautāju Streipa kungam par šī brīža lasīšanas tēmām un žanriem. “Es lasu gandrīz tikai angļu valodā,” viņš saka. “Man patīk detektīvi, trilleri, es lasu ļoti daudz politisku grāmatu; man patīk biogrāfijas,

grāmatas par vēsturi. Patlaban rindā stāv bijušā FIB direktora Džeimsa Komija (*James Comey*) grāmata, kā arī kādreizējās Amerikas Ārlietu ministres Madlēnas Olbraitas (*Madeleine Albright*) grāmata par fašisma atgriešanos pasaulē. Esmu lasījis visas grāmatas par Trampu tostarp “*Fire and Fury*”, kas ir diezgan histēriski uzrakstīta grāmata. Man ir ļoti daudz mīļu amerikāņu autoru, kurus es labprāt lasu un gribētu, lai viņi izdod grāmatas reizi trīs mēnešos,” viņš iesmejas.

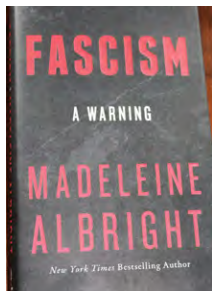
“Vai ir vēl kādi kritēriji, izvēloties grāmatas?” — vaicāju.

“Amazon, kur pārku daudz grāmatu, ir ļoti labs tādā nozīmē, ka portāls seko maniem pirkumiem un piedāvā manām interesēm un iepriekšējai pieredzei atbilstošu lasāmvielu. Tas ir viens no grāmatu izvēles veidiem līdzās autoriem un žanriem.”

“Kāpēc ir svarīgi lasīt?” — mans nākamais jautājums.

“Es vienmēr saku saviem žurnālistikas studentiem, lai lasa latviešu literatūras klasiku — kaut vai lai iemācītos valodas ritmu un to, cik skaista, daudzpusīga ir latviešu valoda. Ir tik daudz vārdu, kas tagad ir aizmirsti un kurus varētu atkal celt gaismā. Man ļoti patika Blaumaņa daiļrade, kad biju jauns.”

Starp citu, šajā brīdī Kārlis Streips piemin faktu, ka bērnībā pie vakariņu galda mamma, paēdusi pirmā, viņam ar māsu parasti lasījis priekšā. Lindgrēnas darbus, Selmu Lāgerlēvu un citus autorus. Iespējams — no turienes nāk impulss lasīt maltīšu

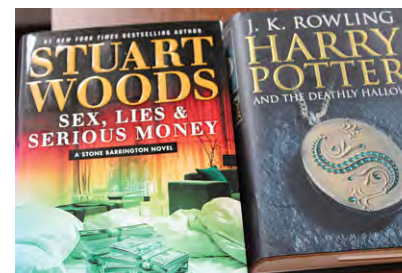

laikā, — nodomāju pie sevis. Tikmēr pārejām pie jautājuma par to, vai ir grāmata, kas tiek pārslasīta vairākkārt.

“Ir. Piemēram, amerikāņu autora Bila Braisona (*Bill Bryson*) darbi. Ilgus gadus Braisons dzīvojis Anglijā un par saviem turienes piedzīvojumiem un ceļojumiem sarakstījis ļoti smieklīgu grāmatu “*Notes from a Small Island*”. Tāpat viņš ļoti pieejamā un saprotamā valodā ir uzrakstījis darbu par eksaktajām zinātnēm, kas sākas ar vārdiem: “Es par zinātni zinu tik maz, ka nesaprotu, kāpēc elektrība nepil no kontakta uz tepiķa.”

“Tāpat es esmu atkal un atkal pārslasījis Harija Potera grāmatu sēriju”, viņš turpina. “Sāku ar pirmo grāmatu, izlasīju pirmās divas nodaļas un skrēju pasūtīt otro. Ar ceturto sērijas grāmatu bija tā, ka tajā brīdī, kad tā iznāca Amerikā, es tieši uz turieni lidoju, un cilvēks, kas man sēdēja priekšā lidmašīnā, to grāmatu lasīja; un man tā vien gribējās lūrēt pāri sēdeklim un lasīt līdzī. Kad nokļuvu Amerikā, es, protams, tiku pie sava eksemplāra.”

Sākot ar piekto sērijas grāmatu, Kārlis Streips Dž. K. Roulingas darbus iegādājās grāmatnīcā “Jānis Roze”, kur darbinieki, zinājuši par viņa aizraušanos, atlicinājuši viņam vienu eksemplāru.

“Kas ir laba grāmata?” — jautāju.

“Tāpat kā ar gleznām — laba grāmata man ir tā, kas man patīk, un slikta — tā, kas nepatīk.”

“Un ko laba grāmata jums dod?” — papildīnu.

“Grāmata — tā ir iespēja iedzīvoties citā pasaulē un dzīvot līdzī tēliem. Ir grāmatas, kas man liek raudāt; ir grāmatas, kas man liek smieties; un ir grāmatas, kas ir vienkārši interesantas. Es personīgi savu dzīvi nevarētu iedomāties bez grāmatām. Turklāt īstām — tādām, kuras var turēt rokā. Elektroniskie lasītāji nav domāti man. Mana specifika ir tāda, ka es visu dzīvi pavadu pie datora, un pats pēdējais, kas man ir vajadzīgs, ir vēl viens ekrāns.”

Tuvojoties sarunas noslēdzošajai daļai, uzdodu rubrikas viesim savu tradicionālo jautājumu par pēdējā laika atklājumu literatūrā, kas vienmēr nes pārsteidzošas atbildes, jo nekad nevar zināt, vai tiks izcelts konkrēts darbs vai autors, vai žanrs, vai varbūt kāda ar lasīšanu saistīta aplikācija.

“Žanrs — grāmatas par Trampu,” atbild Kārlis Streips, piebilstot, ka, tās ir nākušas kā sēnes pēc lietus: “Katrš, kam nav slinkums, ir uzrakstījis grāmatu par to, kas notiek Trampa pasaulē. Ir, protams, autori, kas raksta pozitīvas grāmatas par Trampu, - tās gan es nelasu.”

Nobeigumā atgriezīamies pie Harija Potera tēmas, un es izmantoju iespēju pajautāt, kas tad ir, pēc Kārla Streipa domām, Harija Potera sērijas maģijas un panākumu pamatā?

“Tur ir fantastiska iztēle. Ir uzburta vesela pasaule! Dž. K. Roulinga ir teikusi, ka viņa jau no paša sākuma zināja visus stāsta elementus un arī to, kā tas beigsies. Man tam ir grūti noticēt, taču pilnīgi noteikti uzskatu, ka rakstniece ir pelnījusi visus tos miljonus, kas ir par šo sēriju saņemti,” viņš atbild, un tad dodamies grāmatu plauktu virzienā — fotografēt un turpināt sarunu, kas vairs netiek ierakstīta, taču atceros, ka viena no skartajām tēmām bija grāmatas un pārvākšanās — tēma, kas mūs, grāmatu mīļotājus, ļoti biedē, un tomēr bez grāmatu klātbūtnes mūsu dzīves telpa nav iedomājama.

Sagatavoja: Inga Pizāne

UNIMAX

Jauna Rakstīšanas Ēra

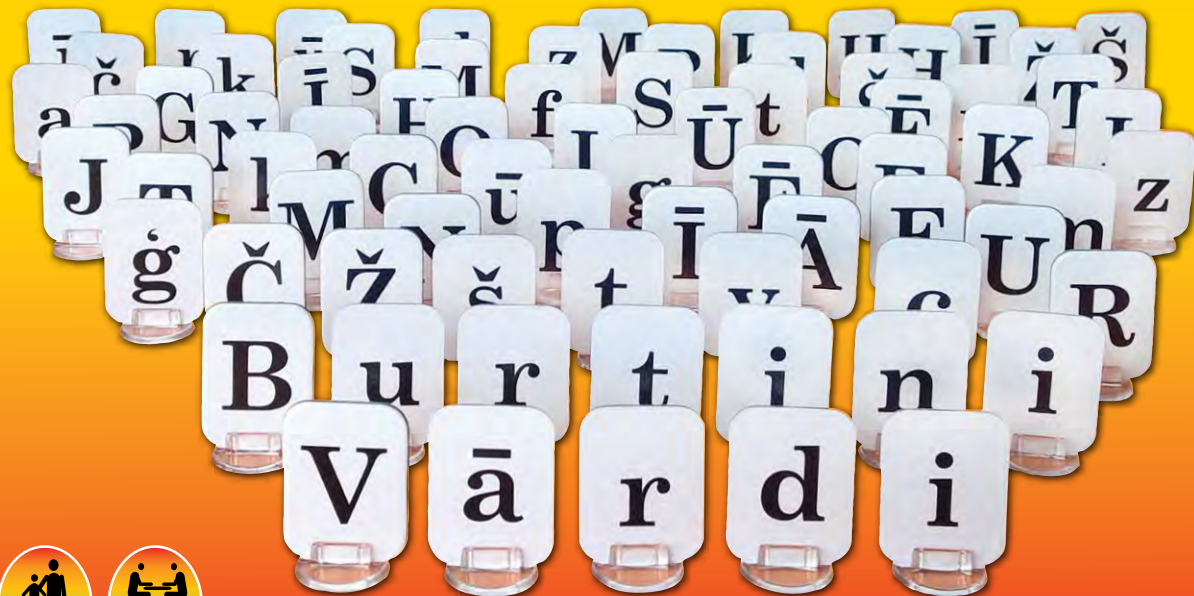
Drīve košākās krāsās

ar UNIMAX pildspalvām!

Visas UNIMAX pildspalvas piemērotas arī kreļļiem.

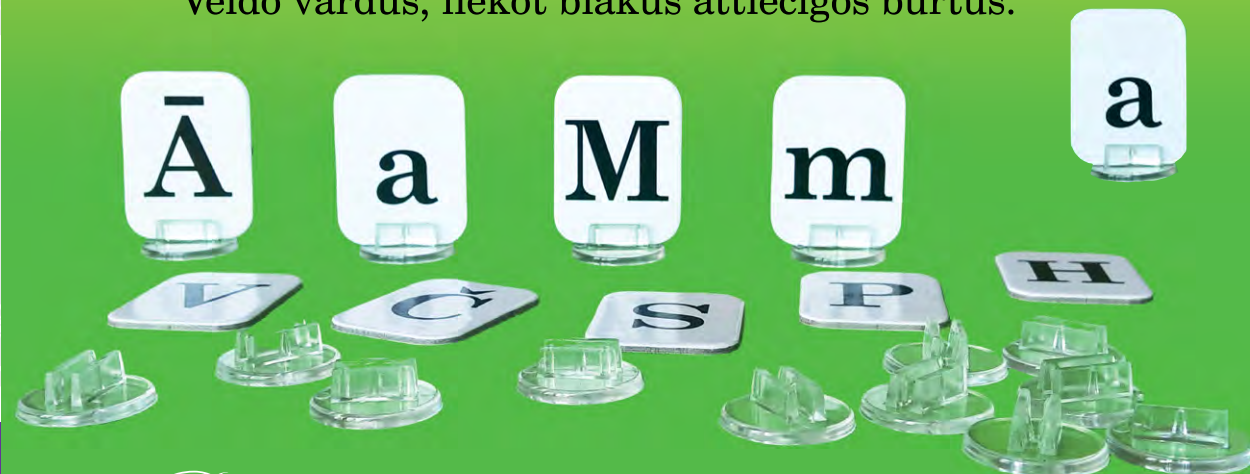
BURTI

Latviešu alfabēta burti uz paliktņiem

Liekam burtus, veidojam vārdus!

Spēles komplektā ir burtu plāksnītes un paliktņi. Plāksnītes vienā pusē ir lielais burts, otrā mazais. Burtu plāksnītes novieto uz paliktņiem. Veido vārdus, liekot blakus attiecīgos burtus.

Robins

www.robinsgames.lv

MYSTERIUM

Kāds ir tavs ekstrasensa sapnis?

1 Izvēlies krāsu un noskaidro savu sapni!

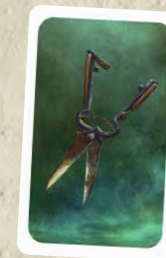

A

B

C

2 Turpini savu ceļu nākamajā lapā!

„Mysterium” ir kooperatīva galda spēle 2–7 spēlētājiem. Viens no spēlētājiem ir spoks, kas dzīvo noslēpumainā namā. Pārējie spēlētāji ir ekstrasensu grupa, kuru šī senā nama saimnieks ir speciāli uzaicinājis, lai atminētu nama noslēpumu un sniegtu tā iedzīvotājiem mieru, jo naktīs šajā noslēpumainajā namā visiem rādās ļoti savādi sapņi.

Spēle nopērkama visās grāmatnīcās JĀNIS ROZE.

ĪPAŠI IZTURĪGAS KARTES AKTĪVAI ATPŪTAI DABĀ

DABAS TAKAS

Latvija

Karte uz īpaši izturīga materiāla:

1 : 500 000

Papildus: apraksti un shēmas 24 takām - skatu torni

"Ar karti dabā" sērija

VELO MARŠRUTI

Latvija

Karte uz īpaši izturīga materiāla:

1 : 500 000

Papildus: apraksti un shēmas 12 velomaršrutiem

"Ar karti dabā" sērija

LAIVOŠANAS MARŠRUTI

Latvija

Karte uz īpaši izturīga materiāla:

1 : 500 000

Papildus: apraksti un shēmas 13 upju maršrutiem

"Ar karti dabā" sērija

www.kartes.lv

ĪPAŠIE PIEDĀVĀJUMI PIRCĒJA KARTES ĪPAŠNIEKIEM!

Modelējamā masa
True Dough
(dažādi veidi)

-50%

Mūzikas CD
€ 4,17 € 6,95

-40%

Grāmata
€ 9,49 € 12,65

-25%

Orchard Toys spēles un puzzles

-30%

Piedāvājums spēkā, **uzrādot Pircēja karti**, no 1. līdz 31. jūlijam visās grāmatnīcās JĀNIS ROZE.

SAŅEM ATLAIDES ARĪ PIE MŪSU SADARBĪBAS PARTNERIEM

-20%

Alius Lingua
Valoda • Konsultācijas • Privatizācijas • Taloģumi

-15%

-10%

-10%

OPTIKA metropole -10%

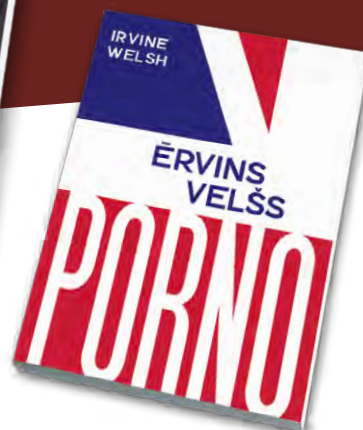
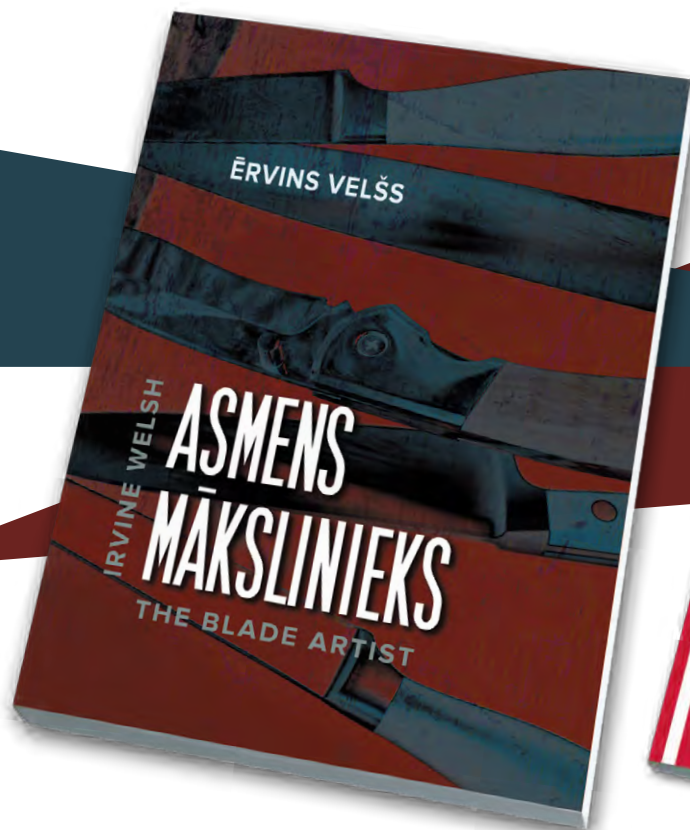
Tea Skaistajai -10%

Microfons -5%

Vairāk informācijas meklē www.jr.lv

Ērvins Velšs

ASMENS MĀKSLINIEKS

Uzmanības centrā — tas pats Frenks Begbijs, kas jau gana labi iepazīts citos Ērvina Velša romānos, bet nu pavisam citā skatā. Savulaik sīks Edinburgas bandīts un kārtīgs maitasgabals, nu, izsēdējies cietumā, Frenks ir krietni mainījies. Viņam ir māja Kalifornijā, skaista sieva un divas meitas, bet pats svarīgākais... viņš ir atzīts, pieprasīts un turīgs skulptors. Taču — kas noticis ar Begbija neganto būtību? Tā nekur nav pazudusi un nemaz nevar pazust, un tieši par to stāsta Ērvins Velšs sev raksturīgajā groteskajā un ironiskajā manierē.

Guntis Berelis

No angļu valodas tulkojis Zigurds Skābardis
Grāmatas mākslinieks Jānis Esītis

 Dienas
Grāmata

www.dgramata.lv